

Tarveselvitys

Miehikkälän päiväkoti, Leppäkerttu

päiväkodin johtaja

Kati Lavonen

2.12.2024

Sisällys

Tarveselvitys.....	1
Miehikkälän päiväkotiki, Leppäkerttu	1
1 Tarveselvityksen tarkoitus.....	3
2 Miehikkälän päiväkodin lähistoria.....	3
3 Miehikkälän kunnan lapsimäärä.....	5
4 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lainsäädäntö.....	5
5 Miehikkälän päiväkodin Leppäkerttu -ryhmän kunto.....	6
6 Varhaiskasvatuksen näkemys tilatarpeesta Miehikkälässä, hankesuunnitelman perusteita.....	7
7 Tarvesuunnitteluvaiheesta kohti hankesuunnittelua.....	8

1 Tarveselvityksen tarkoitus

Miehikkälän kunta noudattaa Miehikkälän tilahankkeiden suunnittelu- ja toteutusohjetta, joka on hyväksytty kuntatekniikan lautakunnassa 25.9.2024 §8. Ohjeen mukaan rakennushanke jakautuu kuuteen päävaiheeseen: tarveselvitys, hankesuunnittelu, rakennussuunnittelu, rakentamisen valmistelu, rakentaminen ja takuu aika. Ohjeen mukaan päävaiheita voidaan yksinkertaistaa yhdistämällä tarveselvitys ja hankesuunnittelu pienissä ja kiireisissä hankkeissa tai vaativissa peruskorjaushankkeissa, kun luotettavan kustannusarvion aikaansaaminen edellyttää suunnittelutyön viemistä luonnosasteella saakka. Suunnitteluvaiheiden harkittu limittäminen ja eräiden tehtävien ohjeistosta poikkeava ajoittaminen saattaa joissakin tapauksissa olla hankkeen asianmukaisen etenemisen kannalta perusteltua.

Tilatarveselvityksen tekeminen tulee ajankohtaiseksi, jos

- lainsäädäntö ja sen nojalla annetut määräykset edellyttävät uuden toiminnan aloittamista, toiminnan laajentamista tai sen muuttamista
- toimitilat ovat käyneet tai käyvät epätydyttäväiksi tai käyttökelvottomiksi
- toimitilat ovat taloudellisesti epätarkoituksenmukaiset
- toiminta nykyisissä tiloissa estyy
- hallintokunnan toimintasuunnitelma edellyttää uusia tiloja

2 Miehikkälän päiväkodin lähihistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kokouksessaan 18.12.2012 § 82 muodostaa Leppäkertun, Pitkälän ja Muurikkalan päiväkodeista yhden hallinnollisen Miehikkälän päiväkodin, joka toimii kolmessa ryhmässä. Samassa pykälässä lautakunta päätti Miehikkälän päiväkodin johtajan tehtävän täyttämistä.

Miehikkälän kirkonkylän koulun uudisrakennuksen valmistumisen yhteydessä koulukiinteistöön valmistui myös tilat yhdelle esiopetusryhmälle. Esiopetuksen toiminta uusissa tiloissa alkoi elokuussa 2015.

Miehikkälän kunnan talous- ja toimintasuunnitelman vuodelle 2016 mukaisesti Miehikkälän päiväkodin Muurikkala -ryhmä lakkautui varhaiskasvatuksen tarpeen vähenemisen myötä kesällä 2016. Talous- ja toimintasuunnitelman yhteydessä on tarkasteltu viime vuosina (2019, 2020, 2021) myös Miehikkälän päiväkodin Pitkälän -ryhmän tilannetta, sillä päiväkodin fyysinen kunto, sen edellytykset vastata varhaiskasvatuksen muuttuneeseen lainsäädäntöön sekä alueen varhaiskasvatuksen tarve ja sen väheneminen ovat edellyttäneet tarkastelua. Varhaiskasvatuksen järjestämisen päiväkotitoiminnan

vaihtoehtona on pidetty perhepäivähoitoa. Vuonna 2023 valmistui kuitenkin uusi Kalliokosken päiväkotirakennus, jossa toimii Miehikkälän päiväkodin Kalliokoski ryhmä.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta (25.2.2020 §7) päätti Miehikkälän talousarvion ja -suunnitelman 2020 linjauksen mukaisesti, että Miehikkälässä esiopetus järjestetään 1.8.2020 alkaen vain Miehikkälän päiväkodin Leppäkertun esiopetusryhmässä.

Tällä hetkellä Miehikkälän päiväkodissa on varhaiskasvatuksessa

- Leppäkertussa 15 lasta
- Pitkäkoscella 21
- esiopetusryhmässä 7
- esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa 6
- lapsia yhteensä 43.

Säännöllinen varhaiskasvatus tapahtuu vain Miehikkälän palvelualueella. Lisäksi Miehikkälän kunnalla on ostosopimus vuorohoidosta Virolahden kunnan kanssa. Varaus on neljälle lapselle ja sen verran lapsia sitä satunnaisen tarpeen mukaan käyttää. Sopimusta on mahdollista hyödyntää myös muussa varhaiskasvatuksessa (juhla- ja loma-aikoina)

Kuluvan toimintakauden aikana erityisesti Kalliokosken -ryhmän lapsimäärä on kasvanut merkittävästi. Kalliokosken ryhmä on käytännössä täynnä pian vuoden 2025 alussa.

Tällä hetkellä Miehikkälän päiväkodissa toimii varhaiskasvatuksen sisarusryhmää Leppäkertussa ja Kalliokosken ryhmä jossa pienten (puput) ja isojen (oravat) ryhmä sekä yksi esiopetuksen ryhmä (6v): Leppäkertun esiopetus. Esiopetusryhmä vastaa myös kuusivuotiaiden esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen tarpeeseen.

Syksyn 2025 lapsiryhmä näyttää tällä hetkellä seuraavasta

- Leppäkertussa 15 lasta
- Pitkäkoscella 19 lasta
- esiopetusryhmässä 5 lasta, joista täydentävän varhaiskasvatuksen tarve kaikilla
- lapsia yhteensä 39.

Varhaiskasvatuspaikkojen käyttö on viime vuosina painottunut siten, että kevättä kohden varhaiskasvatuspaikkojen kysyntä kasvaa ja lapsia on eniten päiväkotiryhmissä maaliskuun - toukokuun aikana. Ilmiö on valtakunnallinen. Näin ollen arvioimme että lapsia olisi syksyllä 2025 varhaiskasvatuksessa enemmän.

Miehikkälän päiväkodissa tulee olla jatkossakin kaksi varhaiskasvatuksen lapsiryhmää (Kalliokoski ja Leppäkerttu) ja yksi esiopetuksen ryhmä. Varhaiskasvatuksen tarve selittyy syntyneiden lasten määrällä.

3 Miehikkälän kunnan lapsimäärä

syntymävuosi	lapsimäärä
2024	8 21.11
2023	9
2022	9
2021	12
2020	6
2019	5
	Varhaiskasvatus ikäisiä 49
2018	8
2017	11
2016	11
2015	10
2012	13
2010	13
2008	13
2006	17
2004	21

4 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lainsäädäntö

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat lakisääteisiä palveluita. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) säätelee lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta tarpeen mukaisesti. Kunnan on järjestettävä palvelua sekä kunnassa asuville, että kunnassa oleskeleville lapsille.

Varhaiskasvatusoikeus alkaa vanhempainrahakauden jälkeen ja kestää niin kauan, kunnes lapsi aloittaa perusopetuksen. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Päiväkodin henkilöstömitoitustas perustuu varhaiskasvatuslakiin ja -asetukseen. Yhdessä päiväkodin ryhmässä saa olla korkeintaan kolme kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Kasvattajia voi tarvittaessa olla enemmän. Tämä tarkoittaa käytännössä, että

- alle 3-vuotiaiden ryhmässä voi olla korkeintaan 12 lasta (1 kasvattaja neljää (4) alle kolmevuotiaasta lasta kohden)

- yli 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 21 lasta (1 kasvattaja seitsemää (7) yli kolmevuotiasta lasta kohden).

Kasvattajien lukumäärässä on otettava huomioon, jos päiväkodissa on erityisen tuen lapsia, eikä heille ole erityistä avustajaa. Varhaiskasvatustlain uusin muutos astuu voimaan 1.8.2022 ja kohdentuu lapsen tuen järjestämiseen.

Esiopetuksen on ollut kunnille velvoittavaa vuodesta 2000 alkaen ja muuttunut velvoittavaksi 1.8.2015 alkaen myös lapselle. Jokaisen kuusivuotiaan tulee osallistua esiopetuksen tavoitteet täyttävään toimintaan. Lisäksi yksi EU:n jäsenmaiden koulutusjärjestelmille asetetuista tavoitteista koskee varhaiskasvatukseen osallistumista. Tavoitteena on, että kaikissa jäsenmaissa vähintään 95 % neljä vuotta täyttäneistä alle kouluikäisistä lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen.

Miehikkälä on tarjonnut varhaiskasvatuksen palveluja myös koululaisille tilanteessa, jossa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toiminta-ajat ovat liian suppeat. Käytännössä se tarkoittaa iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuvaa varhaiskasvatusta Virojoen vuororyhmässä tai aikaisia aamuja sekä iltapäiviä Miehikkälän päiväkotia Leppäkertussa. Käyttö on vähäistä, mutta se on sitäkin merkityksellisempää perheelle.

5 Miehikkälän päiväkodin Leppäkerttu -ryhmän kunto

Miehikkälän päiväkodin Leppäkerttu -ryhmän ikä on korkeahko ja kunto iän mukainen. Viimeisinä vuosina kiinteistöön ei ole kohdistunut mitään merkittäviä kunnossapitotoimia.

Kiinteistössä on työskennellyt varhaiskasvatuksen työntekijöitä, joiden oireilusta huonon sisäilman vuoksi on tehty ilmoituksia työterveyteen ja työsuojeluun. Oireilun syyksi on arvioitu, liiallista hiilidioksidi määrää. Arvioita tukee hiilidioksidi- mittaukset jatkuvalla sisäilman tarkkailujärjestelmällä (Freesi). Rakennus tarvitsisi koneellisen ilmanvaihdon riittävän alhaisen hiilidioksidi- pitoisuuden saavuttamiseksi. Raja-arvo ylittyy iltaisin n. klo 14 aikoihin.

Syksyllä 2024 tehdyn terveystarkastajan tarkastuskäynnin lopputulema oli, että Leppäkerttur ryhmän rakennuksen pintamateriaalit ovat kuluneet. Pyykkihoidon tarvitsisi asianmukaisemmat tilat koska mm. pyykkien kuivaus on haasteellista. Myös lelujen asianmukainen ja säännöllinen puhdistaminen vaatisi jonkinlaisia uusia tilaratkaisuja. Lämmitykseen rakennuksessa käytetään pääasiassa lämpöpumppuja.

6 Varhaiskasvatuksen näkemys tilatarpeesta läntisessä Miehikkälässä, hankesuunnitelman perusteita

Miehikkälän päiväkoti tulee edelleen tarvitsemaan tilat varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnalle Miehikkälässä. Kalliokosken ryhmän täyttyminen tuo paineita Leppäkertturyhmän tilojen ajanmukaistamiseen sekä vetovoiman lisäämiseen. Yläkoulun siirtyminen Virolahdelle avaa päiväkodille mahdollisuuksia hyödyntää esimerkiksi muutosta vapautuvia tiloja. Näin ollessa kunta mahdollisesti voisi hyötyä Leppäkerttu kiinteistöstä myynnin avulla.

Tilojen tulee vastata seuraavaan tarpeeseen

- varhaiskasvatus 9kk - 7v ikäisten lasten päiväkotiryhmälle, lapsia enintään 21, varhaiskasvatuksen työntekijöitä 3-4, lisäksi tilat siivouksen, ruokapalvelun ja kiinteistönhoidon työntekijät
 - terveelliset, turvalliset ja esteettömät tilat
 - tilat siten, että alle 3v toiminta voidaan toteuttaa erillään 3-5v toiminnasta
 - erityisesti wc-tilojen huomioiminen vauvojen hoidon osalta; vaipanvaihto, pesutilat kuin myös tilat vaunu-unille turvallisesti
 - tilat opettajan työn suunnitteluun ja päiväkodin johtajan työhön
 - tilat keskusteluun huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa
 - huomioiden varhaiskasvatuksen ryhmän ruokapalvelun tilatarpeet (aamupala, lounas ja välipala)
 - jakotilat lapsen oppimisen tuen järjestämiseksi, pienryhmätoiminnan mahdollistaminen, käytännössä muunneltavat ja muokattavat tilat
 - tilat, joissa lattialla leikkiminen ja oppiminen ovat mukavaa ja
 - riittävät tilat kuravaatteiden, saappaiden, varavaatteiden säilyttämiseen
 - tilat vaatehuollon toteuttamiseen (lakana- ja pyyhemyykki, pienet vahingot päiväkodissa)
 - tilat, jotka mahdollistavat myös lasten toteuttaman leipomisen ja harjoittelun (pedagoginen leivonta)

7 Tarvesuunnitteluvaiheesta kohti hankesuunnittelua

Miehikkälän kunnan talous- ja toimintasuunnitelma 2022 varhaiskasvatuksen kirjauksen mukaisesti:

Vetovoimainen kunta	Toimivat oppimis-ympäristöt	Päiväkotien ja koulujen ajanmukaisuus	Miehikkälän päiväkodin Leppäkerttu -ryhmän tilaratkaisu	Vaihtoehtojen selvittäminen 2024-2025
----------------------------	-----------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------

Selkeä tavoite pysyä vetovoimaisena kuntana on huolehtia toimivista oppimisympäristöistä ja erityisesti niiden ajanmukaisuudesta.

Tilahanke käynnistyy aina esiselvityksellä. Esiselvityksen tarkoituksena on selvittää, minkä tyyppisestä tilatarpeesta on kyse ja miten se lähtökohtaisesti tulotaisiin toteuttamaan. Esiselvityksen jälkeen kuntatekniikka tekee arvion tilatarpeen ratkaisusta ja tekee tarvittavia teknisiä selvityksiä. Jos teknisten selvitysten jälkeen löytyy peruste pysäyttää hanke, on hankkeen keskeyttäminen tässä vaiheessa kustannusten näkökulmasta järkevintä. Jos esiselvityksen perusteella todetaan hankkeen vaativan määrärahoja, huomioidaan tämä kunnan talousarviolaadintaprosessissa. Yli 100 000 euron hankkeille varataan talousarvioon määräraha tarveselvitykselle ja hankesuunnitelmalle. Määrärahojen varaamisen jälkeen hanke etenee seuraavin vaihein:

1. Tarveselvitys
2. Hankesuunnitelma
3. Rakennussuunnittelu
4. Rakentamisen valmistelu (sisältäen lupaprosessit)
5. Rakentaminen
6. Rakennuksen käyttöönotto
7. Takuu aika
8. Ylläpito ja seuranta

Kun hankkeelle on varattu rahoitus talousarviossa, käynnistetään tarveselvitys. Tarveselvityksen käynnistämisen päättävällä säädetään kunnan hallintosäännössä. Palvelualuejohtaja, jonka palvelualueen käyttäjien toimintoihin tilahanke liittyy, johtaa tarveselvitysvaihetta ja nimeää tarveselvitystyöryhmän määrärahojen puitteissa. Tarveselvitys suoritetaan kokonaisuudessaan sillä palvelualueella, jolla tilatarve on. Palvelualue voi konsultoida kuntatekniikkaa teknisissä kysymyksissä (esimerkiksi nykyisten tilojen kuntotarkastukset), mutta tarveselvityksen kokonaisvastuu on tiloja käyttävällä palvelualueella. Tarveselvitysvaihe voi johtaa myös tilahankkeesta luopumiseen. Tilahankkeesta luopumisesta ja siihen johtaneista syistä informoidaan päättäjiä hallintosäännön päättävien mukaisesti. Tarveselvityksessä käyttäjä

ilmoittaa tilojen mitoituserusteet, ohjeellisen laajuuden, sekä toiminnan edellyttämät laatuvaatimukset, ominaisuudet ja olosuhdevaatimukset.

Tarveselvityksessä tulee olla tilaohjelma, alustava kustannusennuste ja käyttäjän toivoma toteutusaikataulu (valmistuminen). Käyttäjän tulee tehdä edellä mainitut esitykset joustavalla periaatteella, sillä tilaohjelmat tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä ja viimeistään rakennussuunnitteluvaiheessa.

Hankesuunnittelun käynnistämisen päättävällstä säädetään kunnan hallintosäännössä.

Hankesuunnittelu käynnistetään sen jälkeen, kun **tarveselvitys on valmis ja käsitelty hallintokunnan päätöksentekomenettelyssä tai kunnan johtoryhmässä ja talousarvion määrärahat mahdollistavat hankesuunnittelun käynnistämisen. Hankesuunnittelu toteutetaan hankesuunnittelukokouksin ja kokousvälillä toteutettavana asiantuntijatyöstönä, lopputuloksena on hankesuunnittelutyöryhmän hyväksymä hankesuunnitelma. Hankesuunnittelua johtaa tekninen johtaja tai muu teknisen johtajan nimeämä kuntatekniikan alainen viranhaltija. Sihteerinä hankesuunnittelukokouksissa toimii sen palvelualueen johtaja, jonka palvelualueelle tilahanketta tehdään. Hankesuunnitteluun kiinnitetään asiantuntijaksi joko arkkitehti tai rakennuttajakonsultti teknisen johtajan päätöksellä. Hankesuunnittelun johtaja nimeää hankesuunnittelutyöryhmän talousarvion määrärahojen puitteissa. Kunnanjohtajalla, kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanvaltuuston puheenjohtajalla on oikeus osallistua hankesuunnittelutyöryhmän kokouksiin (kutsuminen on hankesuunnittelua johtavan viranhaltijan vastuulla).**

Tulevan Miehikkälän päiväkodin päiväkotiryhmän -investoinnin hankesuunnitelma toteuttaminen

- miten eri vaihtoehdot selvitetään? **Miehikkälän tilahankkeiden toimintamalli**
- puitesopimusarkkitehti? **Insinööristudio; Päivi Kasurinen**
- tässä selvityksessä tiedot Miehikkälän varhaiskasvatuksen nykytilasta. Toimii hankesuunnittelun lähtökohtana.